

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régeni utca 17. sz.
Szerkesztő: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy óra - 10 dinár
Negyedévre 30 dinár
Félévre - 60 dinár
Egyes szám ára:
50 PARA.

Novisad-Ujvidék, 1922. jan. 25. | POLITIKAI NAPILAP | III. évf. 20. szám. | SZERDA

Az orosz szovjet

meghívása és részvétele a genuai konferencián sokatmondó tapasztalata Európában az utolsó hónapok politikai eseményeinek. A meghívó, ha nagyon szigorú feltételekhez is köti ezt a szovjetlátogatást, mégis hatalmas rést jelent azon a politikán, amely a háborút követő években eddig a rideg elzárkózás programját vallotta. Ez a meghívás, nemcsak az oroszoké, de az összes legyőzött államoké is, azt jelenti, hogy Európa politikájában szakítani készül azzal a felfogással, amelyet még a háborus hangulat gyűlölködésének víziói fűtöttek, mint egyetlen belső energia. A helyzet kényszerítő ereje viszi ma a kontinens politikáját erre az utra: Európa népei egymásra vannak utalva. A kontinens gazdasági és kulturális kincsei nem úgy oszlanak meg, hogy az izolálás politikáját még sokáig lehessen folytatni. Európa beteg, lerongyolódott és meg nem mentheti már semmi, ami az utolsó évek erkölcsi és szellemi örökét valija programjának. El kell tűnnie a határokról a szuronyoknak és el kell tűnnie a lelkekről is annak az acélpáncélnak, amely lehetetlenné tette a népek számára az egymás felé való közeledést. Meg kell nyitnia a vámsorompoknak és meg kell indulnia a gazdasági élet egészséges vérkeringésének, hogy megszűnjék a munkanélküliség, a gyűlölködés és a fegyverkezés járványa, amely idegen célokra emészti a milliárdokat. Amíg a győzelmes Angliában kétmillió munkanélküli van, míg a járványsújtott orosz földön százazrek pusztulnak éhen, anélkül, hogy megszólalna Európa lelkiismerete, míg építés helyett fegyveres előkészületek folynak egy újab rombolásra, amíg nyomor, éhség és gyűlölet, járvány tombol Európában, addig annak a politikának aligazságai diadalmaskodnak, amelyeket a háborus örület termelt ki, s az utána következő évek növesztettek naggyá. Ez a politika ma már nem bírja tovább. A földrebukottak csak közös erővel tudnak talpraállani. Ha a legyőzött államok panaszkodnak és nyögnek a jóvátételre sulya alatt, Poincare és társainak ma már meg kell vallania, hogy az antant sem pihen rózságyon. Genua az első határállomása annak a politikának, amely ha akármeddig is mehetett, most már tovább nem mehet. Kolcsak és Denikin katasztrófális kísérletei után a genuai zöldasztal az első reménye annak a hitnek, amely bizni tud még a béke jövőjében. Washingtonban még lehetett csalódnai, de Genuában már nem szabad.

Pribicsevics a horvátok tulzó követeléseiről

A nemzetgyűlés ülése.

Beograd, jan. 24. (Eredeti távirat.) A parlament mai ülését Dr. Ribár d. u. 4.45 órakor nyitotta meg. A formások elintézése után Dr. Nincics Momcsiló külügyminiszter bejelenti, hogy XV. Benedek pápa meghalt. Az összes képviselők felállnak padjaikban és kiáltanak: „Dicsőség emlékének!”
Ezután áttérnek a napirendre: vita a kormány nyilatkozatáról.
Elsőnek Pribicsevics Szvetozár, de mokrata miniszter emelkedik szólásra, aki terjedelmes beszédében a kormány deklarációja mellett foglal állást. A kormány nehéz helyzetét írja le, melynek ezer akadályai kell megbirkóznia, ha az ország konszolidációja körül sikert kíván elérni. Ezenkívül hangsúlyozni kívánja, hogy a kormány eddig is, de ezentul még fokozottabban azon lesz, hogy minden irányban eredményt érjen el. Ezután áttér a horvát és szlovén kérdésre és az

egyenetlenség főokát a horvátok és szlovének tulzott követeléseiben, makacs magatartásában véli látni

Beszédét a demokrata képviselők élénk helyesléssel kísérték, míg az ellenzékiek állandó közbeszólásaikkal cáfolták állítását.

Utána Jovánovics Jócó, agrárpárti képviselő beszélt, aki személyes ügyben szólalt fel, mert Pribicsevics beszédében egyszer őt is említette.

Lazarevics Zsvivota demokrata képviselő szintén a kormány nyilatkozatát védi és rövid beszédében bizonyítja a kormány rendkívül súlyos helyzetét. A parlament kötelessége a kormányt támogatni és ezért javasolja az összes képviselőknek, hogy a kormány nyilatkozatára adják le szavazatukat.

Beszéde után az elnök este 7 órakor berekesztette az ülést

A muzulmánok valószínűleg kiválnak a koalícióból.

Beograd, január 24. (Eredeti távirat.) A muzulmán pártok legújabb állásfoglalását a politikai körökben nagy érdeklődéssel kísérik. A párt a kormányban tulzott ellenzéki politikát folytat és naponta újabb meg újabb feltételekkel áll

elő. Egyes politikusok meg vannak győződve, hogy a muzulmánok még csak nagyon rövid ideig maradnak a koalícióban, mert a kormány a legjobb akarat mellett sem fogadhatja el összes feltételeiket.

Feloszlott a román parlament.

Bukarest, január 24. (Eredeti távirat.) A román parlamentet feloszlatták és kiálták az új választásokat, amelyeket március 1. és 11. között fognak megtartani. Az új nemzetgyűlés március 23 án fog összeülni.

amelyen főképen azt beszélték meg, hogy miképen adják át munkájukat a parlamentnek.

A bizottságnak az alkotmány rendelkezései értelmében január 28-ig el kell végeznie munkáját, azonban erről szó sem lehet, mert számos akadály késlelteti a feladat időszerű elvégzését: a gyakori ünnepek, kormányválság és a tagok között mutatkozó egyenetlenség. Miután szigoruan ragaszkodni kell az alkotmányhoz, a bizottság befejezetlen ügyeit maga a kormány fogja átvenni, míg a bizottság feloszlik.

A jugoszláv követ ünnepélyes fogadtatása Bécsben.

Bécs, jan. 24. Hainisch osztrák köztársasági elnök tegnap fényes ünnepély keretében fogadta Porovics Tihomir bécsi jugoszláv követet, akivel az egész követségi személyzet is megjelent. A követ érkezése és távozása alkalmával a bécsi helyőrség csapata vonult fel a követ tiszteletére.

Orosz menekültek Olaszországban.

Az olasz kormány beleegyezett abba, hogy nagyobb számú orosz menekült telepedhessék le Olaszországban. 1200 Wrangel katona már elutazott.

Angol-francia egyezmény 30 évre.

London, január 24. (Eredeti távirat.) Beavatott körök szerint az angol kormány hozzájárult ahhoz, hogy az angol-francia egyezmény tartalmát 30 évben állapítsák meg. Az angol kormány beleegyezik abba is, hogy az egyezményt a kölcsönösség alapján kössék meg, bár ennek szükségességét nem látja be.

A király esküvőjét öszre halasztják?

Bukarest, jan. 24. (Eredeti távirat.) Az „Observer” jelentése szerint, nagyon valószínű, hogy Sándor király és Mária hercegnő esküvőjét csak 1922. őszén tartják meg, mert mindaddig nem készülnek el az új királyi palota berendezésével.

Az ország közigazgatási felosztása.

Beograd, jan. 24. (Eredeti távirat.) Az ország közigazgatási felosztását tárgyaló bizottság ma délelőtt tartott ülést,

Titokzatos lopások Bácsföldváron

— A Délbácska tudósítójától. —

Bácsföldvár község lakosságát jó idő óta egy titokzatos társaság munkája foglalkoztatja: az itt ott megismétlődő betöréses lopások.

Pár nap előtt Csányi Mihály jómódu, gyermekes gazdája akartak betörni. Másnap is nyomták az egyik külső ablakot és talán be is hatoltak volna a lakásba, ha a házbellek nem veték volna észre idejében a fenyegető veszedelmet. Mikor az éjjeli tátozó észrevették, hogy a lámpa ég már odabean, minden neszt és nyom nélkül odábbáltak. S mert nem vittek semmit sem magukkal, a helyi rendőri hatóság is feleslegesnek tartotta a további nyomozást. Annnyit azonban mégis megtett, hogy eltöltött mindenféle járásfelvételt az utcákon esti 8 óráig. Ez a tilalom megint csak annak a bizonyos társaságnak kedvezett és ezen körülményt kihasználva, a község — máskor — legforgalmasabb helyén, a főutcán levő Popovics Vujó-féle mézárós és hentes üzletét teljesen kifosztották. Ami húsféléket találtak, kocsin elvitték, a pénzesfiók tartalmát — néhány ezer dinárt — testvériesen elosztva — távoztak. — Azt mondják, hogy rendőr sem volt az utcán, mert a hirdetés értelmében mindenkinek otthon kellett lennie este 8-kor. Ezért talán érdemes lesz megindítani a nyomozást.

Zsótér András óbocsei határban levő tanyáján egy hét előtt — fényes nappal — megjelent két ismeretlen férfi lóháton és a béresektől követelték, hogy tüstént vezessék őket a gazda szobájába. Zsótér ez időtájt nem tartózkodott a tanyáján. A két ismeretlen lovas hazamenet találkozott egy malacokat legeltető kanászgyerekekkel. A gyerek — csupa szokásból — kibált valamit a lovasok után. Erre az egyik lovas közelébe hajtott és szólnélkül feléje hajtott egy kézi bombát. A bomba felrobbant és borzalmas sebeket ütött a fiun; de — mert belső sérülése nincsen — remélhetőleg fel fog épülni. A tettes Turja irányában eltűnt.

Czernin a karlizmus ellen.

Bécs, január 24. Röviddel ezelőtt általában feltűnést keltett osztrák politikai körökben az a heves támadás, melyet az osztrák legitimisták pártja intézett a keresztény-szocialista párt ellen, azon indoklással, hogy a keresztény-szocialisták elárulták a monarchizmus eszméjét, a párt képviselői tagjai defektáltak a szociáldemokraták republikánus politikájára előt.

A schwarzgelbek úgy határoztak, hogy szakítsanak a keresztény-szocialistákkal és Czernin Otokár gróf, volt külügyminiszter vezetésével álló Polgári Munkapárthoz csatlakoznak, mert Czernin a nyilvánosság előtt tett kijelentésével a legitimizmus mellett szögezte le magát és pártját.

Annál nagyobb meglepetést keltett azután most az a nyílt levél, amelyet Czernin gróf most a legitimisták pártjának vezetőségéhez intézett és amelyben azt közli, hogy a két párt közötti fuzionak súlyos elvi akadályai vannak, amelyeket lehetetlen áthidalni, mert a Polgári Munkapárt nem teheti magáévá a karlista programot. Éppen azért kénytelen lemondani arról, hogy a schwarzgelbek pártja beolvadjon az ő pártjába.

Érdekes az is, hogy Czernin nyílt levelét egy kísérő irással juttatta el a schwarzgelbek hivatalos lapjához, a Staatswehrhez, amelyben azt kéri, hogy neve mellől a grófi címet hagyják el.

Bérbe adunk

nagyobb helyiségeket a város központjában, amelyek különféle

árak elraktározására

igen alkalmasak. A feltételek kedvezők. Közelebbi felvilágosítások: Progresz Novisad, Futoska-utca 44.

1284
2-3

A kibővített városi tanács közgyűlése

Ujvidék, január 24. (A Délbácska munkatársától.) A kibővített városi tanács rendes közgyűlését délután 3 óra után néhány perccel nyitotta meg Szlepecevic Milán főispán. A napirend első pontjaként a megüresedett közgazgatási bizottsági tagságokat töltik be. Titkos szavazás útján a bizottságba beválasztják Popovics Dávidot, Vilics Markót, Georgievics Mislát, Csirics Milánt és Hranilovics Jovánt, a felügyelő bizottságba pedig dr. Nikolics Brankót és Milics Tóást.

Ezután az 1922. év gazdasági programját terjeszti elő **Tapavica György dr.** városi tanácsnok. Az agrárreform által igénybe vett városi földek ügyében a tanács passzissal fordult a miniszteriumhoz, különösen azért, mert 101 olyan egyének is jutottak földet a földreform végrehajtására kirendelt bizottság, akiket ez nem illet meg. Ily módon 884 hold földet vettek el a várostól. Velcskovics Miladin dr. és társai előterjesztést tettek a nagyrét csatornázása és a csatorna és almási temető közötti terület parcellázása tárgyában.

Velcskovics Miladin dr. azt javasolja küldjenek egy deputációt Beogradba az agrárreform miniszterhez, és kérjenek biztosítékot arra nézve, hogy az ily módon termékenyebbé vált területet nem fogják a földbirtokreform érdekében igénybe venni.

Georgievics Misa felkéri a város képviselőit Vilics Markót, dr. Szekulics Milánt és dr. Boksin Milost, hogy Lázár Balázs és Evics kíséretében menjenek Beogradba és járjanak el ebben az ügyben.

Adamovics István dr. indokolja meg javaslatát, hatszáz hold városi föld eladása ügyében, hogy az így befolyó összegből a városi szelők részére lakásokat építhessenek.

Szlavics Dusan főmérnök terjeszti elő a gazdasági és pénzügyi bizottság javaslatát a rokkantak háza felépítésére. A népjóléti miniszterium és a rokkant osztály felket kértek a várostól a kórház mögött felépítendő rokkant háza és e célra két hold és 756 m²-es területet kérnek. A közgyűlés ehhez hozzájárult.

A tárgysorozat 4. pontjaként Popovicki Pál és társai indítványát tárgyalták a hársparcellák ügyében. Az előadó dr. Tapavica kifejti a város erre vonatkozó programját és kijelenti, hogy a Szlana Barán eddig 172 parcella tulajdonos akar építeni. Kéri a közgyűlést fogadja el a tanács javaslatát.

Popovicki Pál nem fogadhatja el Tapavica javaslatát, mert nem szabad gyengíteni a város lakosságának számát azért, hogy néhány száz családot kitelepitünk a várostól 4-5 kilométerre fekvő Szlana Barára. Ehelyett osszák fel a kiszácsi és temerlini ut közötti területet.

Velcskovics Miladin dr. tiltakozik Tapavica azon gyanúsítása ellen, hogy ők bujtogatták fel a népet a Szlana Barán történelmi parcellázás ellen. Ennek éppen az ellenkezője igaz. Ő volt az, aki igyekezett a háborgó kedélyeket lecsillapítani. A város építészeti tervének végrehajtásának nagy akadályát képezi az, hogy a faterlek a város közelében vannak elhelyezve. Ez ezenfelül még tüzrendészeti szempontból is veszélyes, ezért intézkedjen a városi tanács, hogy a faterlek záros határidőn belül kerüljenek el a város közeléből. A Szlana Barán levő házhelyek helyett az almási temető és kiszácsi ut között levő 70 hold területet adja ki a város parcellák részére. Már a magyar kormány is adott ki annak idején egy rendeletet, hogy csak a csatornák terjedő részén szabad építkezni és a város a csatornán túl nem terjeszkedhetik.

Georgievics Misa támadja Tapavicát, mert nyíltan agitált a radikális párt ellen. Azt a hírt terjesztette, hogy a radikálisok a városban levő kerteket akarják kiszájtítani és parcellázni.

Tapavica György. Tiltakozik ez ellen. Személye ellen politikai hajszát indítottak, ezért kavarják fel a Szlana Bara ügyét is. Nem az ő akarata volt a Szlana Bara feltöltése, hanem a közgyűlésé, amely a szükséges 2.400.000 koronát is megszavazta. Nem áll az, hogy senki sem akar ott építkezni, mert 172 jelentkező igen is akart.

Velcskovics Miladin dr. Aki a Szlana

Barán akar lakni, az építsen ott. Aki azonban nem akar ott parcellát annak a város közelében kell adni. Majd ismét a faterlekről beszél és azt javasolja, hogy azoknak három hónapon belül el kell hagyni eddigi helyüket.

Adamovics István dr. A faterlekre vonatkozó indítványt nem teheti magáévá, mert ez nagyon megdrágítaná a fát. A fakereskedőket csak akkor lehet kitelepitni, ha a város könt épít odáig, ahol el akarja őket helyezni, hogy a fának a szállítását a rossz út meg ne nehezítse. A ház parcellákra vonatkozólag az volna a leghelyesebb, ha a tanács az érdekeltekkel együtt állapotra meg abban, hogy ki nek hol adjanak ki parcellát.

Nikolics Branko dr. Kéri a közgyűlést, intézze már el egyszer a Szlana Bara ügyét. Aki ott akar építeni, annak adjanak ott parcellát, aki nem, annak másutt. A tanács terjeszsen erre vonatkozólag február 10-ig konkrét javaslatot a közgyűlés elé.

Latinsics Jovan dr. Necsak a földműveseknek adjanak házhelyeket, hanem a szegény tisztviselőknek és munkásoknak is, a bankok pedig adjanak kölcsönt ezeknek építés céljára és így szonnal elintéznék a lakáskérdés ügyét is. Javasolja, hogy egy aukción tartssanak ezen ügyben.

Velcskovics dr. hozzájárul Nikolics indítványához és a közgyűlés is elfogad egy határozati javaslatot, amely kimondja: aki a Szlana Barán akar építeni, az menjen oda, aki pedig nem akar, az a városhoz közel fekvő területen kap házhelyet. A tanács intézkedjen 30 nap alatt a faterlek kitelepitéséről. Ezeket a városhoz közel fekvő házakat még ez évben fel kell építeni, ellenkező esetben az illető elveszti a parcellához való jogát. A faterleket május 1-ig kell kihelyezni arra a helyre, amelyet a városi tanács az érdekeltekkel közösen fog megállapítani.

Többek hozzászólása után a főispán a közgyűlést háromnegyed hétkor berekeszti. A következő ülés szerdán délután 3 órakor.

— Az állami tisztviselők beszerző csoportja tagjainak figyeimébe. Az újjlélt kir. kerületi törvényszék, mint kereskedelmi bíróság 94—1921. sz. alatt megsemmisítette a beszerző csoport igazgató-bizottságának és felügyelő bizottságának megválasztását, mely választások a csoport 1921. évi december 18-án tartott rendkívüli közgyűlésén ejtettek meg. Ennek következtében az újjlélt állami tisztviselők beszerző csoportjának igazgatósága újabb rendkívüli közgyűlést tűz ki f. é. február 5-napjának d. e 9 órájára, melyet a buzatéri szerb elemi iskolában fognak megtartani. A napirend a következő: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére jegyző és két tag választása. 2. 9 igazgató bizottsági tag és 6 helyettes tag megválasztása. 3. 7 felügyelő-bizottsági tag megválasztása. Az alapszabályok 9. pontja értelmében a közgyűlésen csak azok a tagok gyakorolhatnak szavazati jogot, akik teljes részüket befizették. Abban az esetben, ha ezt a közgyűlést, a tagok meg nem jelenése következtében, nem tartanák meg, a közgyűlés 1922. évi február 12-re napóztatik el ugyanazzal a napirenddel, amelyet a megjelent tagok számára való tekintet nélkül fognak megtartani. — Az állami tisztviselők beszerző csoportja igazgató-bizottságának 1922. január 12-én tartott üléséből. — Az azaigtól bizottság.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Ujvidék.

Részvénytőke és tartalék 10¹/₂ millió.
Betétállomány — — — 40 millió.
Pénzügyminiszteri engedéllyel devisa kereskedelemre jogosítva. 332

Külföldi átutalások legelőnyösebb napi árfolyamon

Fizető helyeink: Wien: Anglo-Oesterreichische Bank
Prága: Prager Kredit Bank
Páris: Credit Lyonnais.
Berlin: Deutsche Bank
Triest: Banca Commerciale Triestina
Budapest: Magyar Általános Hitelbank

Betéteket, amelyeket mindenkor felmondás nélküli fizetésre vissza, 6¹/₂-al kamatoztatunk; 3 vagy 6 hónap lekötött betéteknél kedvezményes kamatozást nyújtunk.

Spanyol-francia vámháboru Sulyos ellentét a két ország népe között Spanyol katonai törekvések.

Páris, jan. 24. (A Délbácska levelezőjé-
től.) A francia és spanyol nép jóviszonyát komoly veszély fenyegeti. A viszály vámháborúval kezdődött, de a függőben levő kérdések súlypontja mindinkább katonai indokokra terelődik át. Ma már a két ország lapjai csatákat vívnak egymással, a közvélemény ellenséges szemmel nézi a szomszéd nép mozdulásait és rendkívüli érzékenységgel fogad mindent, ami a határokon túl reá vonatkozik. A francia lapok bevallják, hogy a viszály vége és következményei beláthatatlanok.

A vámháborúra az okot a francia kormány adja a frankot védő és a spanyol kivített sújtó intézkedéseivel. A spanyol kormány jódarabig nem élt megtorlással, az országban azonban már más volt a hangulat. A keletkezőfélben levő spanyol ipar, amely még gyenge külső piacok meghódítására, vámvédelmi politikát kíván a belső piac biztosítására. A spanyol kormány hajlandó is ilyen politikát folytatni, különösen azon gondolat hatása alatt, hogy a spanyol közgazdaságot oly módon alakítsa, hogy háború esetén képes legyen az ország összes szükségleteit ellátni. Nem volt tehát nagy nyomásra szükség az iparos érdekeltségek részéről, hogy a spanyol kormány Franciaországgal szemben erélyesebb álláspontot foglaljon el.

A két nép elhidegülésének azonban más és mélyebb oka is van. Ez Marokkó és különösen Tanger kérdése, melyre vonatkozólag a spanyolok utóbbi időben egyre határozottabb követelésekkel léptek fel. A spanyol álláspont a következő: Spanyolországban meg kell szüntetni Marokkó északi részét, különösen Tangert, hogy függetlenségét sikerrel védelmezhesse. Stratégiai határa a Földközi-tenger tulsó partján fekszik s gibraltári szorosnak a spanyol hatalom ellenőrzése alatt kell maradnia. A marokkói spanyol zóna a tartomány többi részétől teljesen független, a szultánnak még vallási jogai sincsenek rajta. Katonai körök még többet követelnek és annak szükségességét fejtegetik, hogy spanyol katonai és haditengerészeti bázisokat kell teremteni Marokkó északi partján. Az idegesség ebben a tekintetben rendkívül nagy. Bármi jelenik meg erre vonatkozólag a francia lapokban, a spanyol sajtó azonnal éles és türelmetlen hangon ismerteti.

A katonai konzervatív befolyás alatt álló spanyol lapok egy hatalmas szárazföldi hadsereg és buvárhajóraj felállítására érdeklődnek. Franciaország példáját tehát szomszédai sietnek követni. A fegyverek már csörögnek s a francia politika az ország összes határain ellenségekkel vette körül magát. Franciaország általános politikája is van annyira népszerűtlen Spanyolországban, mint Angliában. A „Malin” írja a spanyol sajtóról: „Naponta cikkek jelennek meg benne rólunk, melyek javíthatatlan és dühödtt imperiálistáknak tüntetnek fel.”

A szovjet-kormány a genuai konferencián.

Bécs, jan. 24. A szovjet-kormány elfogadta a genuai konferenciára szóló meghívást. Ugy lehet tekinteni a dolgot, hogy a szovjet-kormány azzal, hogy elküldi képviselőjét Genuába, a legfőbb tanács január 6-iki cenezi rezolúciója öt is köti.

A „Le Temps” felemlíti, hogy ezen rezolúció hat pontjából következik, hogy egyetlen nemzet sem diktálhatja a másiknak a maga kormányzati rendszerének elfogadását, a maga gazdasági életét és hogy az idegen vagyontokat és jogokat tisztelni kell, az adósságokat el kell ismerni, a szerződéseket végrehajtásukig egy törvényes és igazságos rendszerrel kell biztosítani minden országban, a kereskedelemnek mindenütt meg kell találnia az elegendő biztosítékot nyújtó pénzügyi feltételeket, egyetlen nemzetnek sem szabad aláaknázó propagandát folytatnia egy másik nemzet kebelében.

Végül a rezolúció értelmében egy igen fontos kikötés alapján az összes oroszoknak

közből kötelezniük kell magukat arra, hogy tartózkodni fognak mindennemű agressziótól szomszédjaikkal szemben.

Ha a szovjet-kormány köti ez a határozat és ha a genuai konferencián résztvevő hatalmak követelni fogják Oroszországtól, hogy szavát tartsa meg akkor majd elmondhatjuk, hogy legalább is a kezdetén vagyunk a garanciáknak, amelyek az Oroszországgal szomszédos államokat első sorban érintik és amelyek

Trónjelöltet keresnek az orosz monarchisták

Mária Fjedorovna, a cár anyja, nem fogadta el a trónjelölést.

Beigrád, jan. 24. Karlovićán a napokban az orosz egyházi fők és a cári rezsim ismertnevű politikusai gyűlést tartottak. Ezen a gyűlésen, amelyen az összes száműzetésben levő konzervatív orosz politikai és egyházi csoportok képviseltették magukat, határozatot hoztak, hogy fölveszik a harcot a cárizmus érdekében az államhatalom jelenlegi gyakorlói ellen.

A gyűlés vezetője Antoniusz metroplita kinek vezetésével az orosz egyház tizenkét főpapja jelelt meg. Az elnökséget Markov dumaképviselő és Trepov Alexander Fjedorovics, volt miniszterelnök vállalták. A napirend során végleges szakadás állott be az amugy is ellenséges viszonyban élő abszolutisztikus államforma és a liberálisabb állam eszme hívei között. A Romanov család feltétlen hívei voltak többségben, kiknek határozati javaslatát fogadták el az egybegyűltek. A javaslat kimondja, hogy a

lyek óhajtják a vele való kereskedelmi összeköttetés felvételét.

A „Temps” úgy gondolja, hogy ellenkező esetben, ha ezt a rezolúciót nem sikerült Genuában Oroszországra rákényszeríteni, akkor ez a konferencia könnyen meddő maradhat.

Moszkva, jan. 24. (Eredeti távirat). A szovjet-kormány a genuai konferencián Kraszszin, Litvinov és Joffe fogják képviselni.

restaurálás végcélja egy Romanovval az élén csak az abszolutisztikus monarchia lehet, melyért minden oroszoknak küzdenie kell. A gyűlés egybehívói közölték a megjelentekkel, hogy a Romanov család trónrajutását nemcsak az arisztokrácia és az egyház kívánja, hanem a parasztság is, melynek segítségével nem lesz nehéz azt rövid időn belül elérni.

A hallstadti monarchistagyűlés alkalmával felkínálták a trónt Mária Fjedorovnának, a volt cár édesanyjának, aki azt visszautasította. Hasonlóképpen tett Nikolaj Nikolajevics nagyherceg, aki jelenleg Rivierán tartózkodik, aki azonban megígérte, a nála járt bizottságnak, hogy a dolgok realizálódása esetén hajlandó az ügyek vezetését, mint föltétlen diktátor átvenni. Mint trónkövetelő Cyrill Mihajlovics jöhetne számításba, aki azonban a forradalom alatt tanúsított erélytelen magatartása miatt elvesztette híveit.

Csehek, jugoszlávok magyarok, szenvedése Ellis Islandon

Harding a kivándorlási ügynökök ellen.

Bécs, jan. 24. (A Délbácska bécsi szerkesztőségétől.) Az amerikai nagy naplajok általánosan figyelemmel kísérik a bevándorlás korlátozását szabályozó törvény végrehajtását és szinte napról napra közölnek tudósításokat a törvény oly alkalmazásáról, melyek minden érvelni hangosabban követelik a drákói szigorúsági törvény megváltoztatását.

Igy a legutóbbi napokban egy csehszlávok alattvalónak a kárvárójáról számoltak be, kinek az írásai rendben voltak és maga is minden kelléknek megfelelt. Egészséges, irni és olvasni tudó ember volt és rokonal várták őt. De az utolsó pillanatban kiderült, hogy Jugoszláviában született, minthogy pedig a jugoszláv bevándorlók száma már betelt, bár maga már régen csehszlávok állampolgár, mégis visszautasították és újból vissza kellett térnie.

A „New York Globe” közli egy másik esetet. Egy olasz apa maga után hozta három gyermekét, kik szerencsésen meg is érkeztek. Ellis Islandon azonban kiderült, hogy a legfiatalabb 19 éves fiú Maitában született, tehát a hatóságok, miután a máitai „arany” már betelt, deportálásra ítélték. Minthogy a fiú kiskorú volt a család egy másik tagjának kellett őt visszakísérnie, ami mellett, hogy a családtagokat a törvény szétválasztotta és különélcére kényszerítette, igen tetemes költséget is okozott nekik.

Ugyancsak a New York Globe közli két örmény asszonynak az esetét, akiket először azért küldtek vissza, mert írásuk nem voltak rendben. Egy hónap múlva a két asszony másodsor utba volt Amerika felé, mire megérkeztek, már az örmények létszáma betelt és ismét visszautasították őket.

Megtörtént legutóbb az az eset is, hogy egy tíz éves lengyel leányt, ki apjához vándorolt ki, nem engedtek partra szállni, mert már a havi létszám betelt. Jóllehet, a szegény kis gyermeknek senkije sem volt már Lengyelországban, mégis visszaküldték.

Magyarország részére megállapított bevándorlási létszám december 7-én betelt. A legfőbb kelet-európai államból ezerszámra utasították vissza Ellis Islandon a bevándorlókat, mult év december hónapban egyetlen magyar létszámfölötti kivándorlót sem küldtek vissza. Januárban annál többet, például Alba levist az ismert írónót.

Az 1921—22. kivándorlási évre megállapított 5635 magyar bevándorló közül 1921. július november hónapokban havonként 1125 ember szállhatott partra, de a létszamba beleérték az öt világrész bármely államából érkezett magyar születésű bevándorlókat is, úgy, hogy a létszám beteltének pontos időpontját itt szinte nem is lehetett ellenőrizni.

November hónapban egyes hajóstársaságok versengése következtében 1125 magyar bevándorlónál több érkezett Ellis Islandra. A létszámfölötti ötven magyar bebocsátását a bevándorlási hatóságok megtagadták, bár az egész évre megállapított létszám még nem telt be teljesen. Egy héttig Ellis Islandon veszteltek a szerencsétlen magyar kivándorlók, azalatt az „Amerikai Magyar Népszava,” Kliss Emil és az amerikai magyarság más befolyásos vezetői mindent elkövettek, a washingtoni kormánytól is eljárak, hogy bebocsátásukat kieszközöljék. Önzetlen fáradozásuk azonban eredménytelen volt, mert a november végén érkezett magyar kivándorlókat december elején a hajóstársaságok kénytelenek voltak visszaállítani.

Nagyobb eredménnyel járt a decemberi létszám feletti magyar bevándorlók érdekében indított mozgalom, mikor is az Aquitániával érkezett közel száz embert, a magyar kormány, a külföldi Magyarok Szövetségének és az amerikai magyarságnak együttes közbelépésére beengedték Amerikába. A novemberi visszautasítottak egy csoportját semmiféle anyagi károsodás nem érte, mert a legtöbb hajóstársaság egy kivételével visszatérítette a hasztalan hajóút költségeit. Az európai kikö-

tökből a létszám betelte után visszarendelt magyar kivándorlók pedig a törvény értelmében visszaléphettek az uttól, hajójegyük érvényes maradt, vagy annak árát levonás nélkül visszakapták.

Ezek az anomáliák arra készítették a „Délbácska“ bécsi szerkesztőjét, hogy az Egyesült Államok bécsi követtségén érdeklődjék az amerikai kormány magatartása iránt. A követtség közölte, hogy Stegel kongresszusi képviselő szövegét a törvények kiméletlen alkalmazását és nyílt levélben fordult Harding elnökhöz kérve azt, ha valakit azon a címen utasítanak vissza, hogy a létszám betelt engedjék meg neki, hogy a következő hónapig maradjon Ellis Izslandon és ne kelljen újból visszatérnie Európába. Harding elnök válaszában a lelketlen kivándorlási ügyöket okolta a bajokért, mivel azok az ismételt figyelmeztetések ellenére sem veszik figyelembe a törvény szigorú rendelkezéseit.

A magyar parlament ülése

Budapest, január 24. (Eredeti távirat) A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Hegyeshalmi kereskedelemügyi miniszter válaszolt a tárcája keretében vágó felszólalásokra, kijelentve, hogy a külföldről jövő és külföldre menő levelek bizonyos mértékben cenzuráltak. Hármincezer telefonelőfizető közül csak 45 állomás beszélgetését hallgatják ki és ezek között sincsen politikus. A hírszolgálat tökéletesítése érdekében tárgyalások folynak. Az ipartörvényt az indemnitás után beterjeszt. A szénkérdésben Sándor Pál által felhozottak nem felelnek meg a valóságnak. Kéri az indemnitás elfogadását.

8 óra után Bethlen miniszterelnök szóval fel. Megállapítja, hogy a vita során keveset foglalkoztak az indemnitással s kellett volna többet a királykérdéssel, s az októberi eseményekkel. Megállapítja, hogy áll volt még szemtanúja egy olyan vitának, ahol ellenzéki képviselők olyan halmazát hordták volna össze a tényekkel ellenkező adatoknak és állításoknak, mint tette most az ellenzék. Ezekből felsorol néhányat. Nem áll Friedrich azon kijelentése, mintha a honvédfőparancsnok vállalni akarta volna Ottó főherceg gondnokságát. A honvédfőparancsnok épen az ellenkezőjét jelentette ki a kormányzó előtt. Rakovszkynak az az állítása, mintha a kormányzó azt mondta volna: „a legitimista, az gazember“ teljesen légből kapott, ebben a kérdésben a kormányzó álláspontja nyílt titok. A kormányzó abból sem csinál soha titkot, hogy semmiféle erőszakos restaurációs kísérlethez hozzájárulását nem adja. Nem igaz a képviselők azon állítása, hogy a miniszterelnök a királypucsa idején angol védelem alá helyezkedett volna. Ezt már Hohler maga is megcáfolta. Rakovszky ellenkező állításával szemben biztosítja a nemzetgyűlést, hogy ha a király Budapesten van, ahol a kormányzó kezében tartja a hatalmat, akkor személye minden támadással szemben biztosítva van, volt és lesz. Nem igaz, hogy a miniszterelnök Albrecht főherceggel megegyezett volna s hogy Albrecht részt vett a minisztertanácson.

Kijelenti, hogy semmiféle irányban lekötelezve sincsen, s csak mozolyogni lehet azon az állításon, hogy a királykérdést a választási szünet alatt, puccs szerűleg akarnák megoldani. A kérdéshez a kormány nem akar hozzányúlni s azt a nemzetgyűlés tudta nélkül megoldani sohasem akarta. A királynak a Rakovszky által említett manifestumát nem látta. Kijelenti, hogy a miniszterelnöki állást sohasem akarta, úgy hozták ide, majdnem kötéssel. A választójogról beszélve kijelenti, hogy sem a Friedrich-féle, sem az 1918-as választójogi alapot nem tartja alkalmasnak a választásokra. Egy törvényjavaslatot fog beterjeszteni, amely a közéletben halad a kettő között. A nemzetgyűlésnek módja lesz dönteni, hogy milyen választójogot akar. Az ellenzéknek teszi felelőssé azért, ha az indemnitás vitájának obstrukciós elnyújtása miatt a javaslatot beterjeszteni nem tudná. Ezután a királykérdéssel kapcsolatos kérdésekkel foglalkozik. Kéri az ellenzékot, ne használjanak olyan fegyvereket, amelyek az országra nézve ártalmasak. A nemzet egy lábadozó beteg, amelynek békére és nyugalomra van szüksége. Az októberi események bizonyítják, hogy a királykérdés bolygatása nem

egyéb, mint beleyelés az európai deráztészekbe. Azon tény, hogy nem hagyták nyugton ezt a kérdést, mérhetetlen kárt okozott úgy bel-, mint külpolitikailag. A folytonos mozgólódás, puccsokra készülődés csataorba állította a szomszédállamokat, szakadást idézett elő a parlamentben. Mindezekben nem érz magát hibásnak, legfeljebb annyiban, hogy túlságosan elnéző volt és jóhiszemű. Politikájában a nemzeti királyság alapján áll.

Az azonban sem puccsot, sem detronizációt nem fogad el. Egyetértve Andrássyval abban, hogy Károly Magyarország királya és hogy az eckartsau levél nem lemondás. Lényeges különbség volt közöttük abban, hogy én szilárdan az 1920. évi I. tc. alapján álltam és kijelentettem, hogy semmiféle erőszakos restaurációhoz nem járulok hozzá. Nyíltan megmondtam azt is Andrássynak, hogy a király visszatérést lehetetlenségnek tartom és a trónról való lemondását elkerülhetetlen politikai szükségnek tartom. A miniszterelnök ezután kijelentette, hogy Károly érdekében lehetetlennek és károsnak tart mindentféle propagandát. Tévedés tehát, hogy ő legimista pártot akart összehozni. Érzem, hogy eljárásunkkal szemben a kritikának helye van, de mindenki hívata van erre, csak önk nem — mondotta Bethlen Rakovszkyék felé. A legitimizmus azt követelte volna, hogy annak hível erőszaktól mentesen, külső és fegyveres beavatkozás nélkül, a törvény és alkotmány értelmében, alkotmányos

A német csatlakozás végleg segítene Ausztrián

Beszélgetés Schlittenbauer bajor képviselővel.

Bécs, jan. 24. (A „Délbácska“ bécsi szerkesztőségétől). A prágai találkozás óta a hivatalos osztrák politika meglehetősen eltávolodott a régi orientációtól, a Németországhoz való csatlakozás koncepciójától. Pedig Ausztriának csak egy utja lehet, amely az országot megmentheti és ez az ut csak Berlinbe vezethet. Néhány nap óta Bécsben tartózkodik a bajor parasztszövetség vezértitkára Schlittenbauer képviselő, aki mezőgazdasági kérdésekben tárgyalásokat folytat az alsóausztriai parasztszövetséggel. A „Délbácska“ bécsi szerkesztője felkereste a kiváló mezőgazdát, hogy tájékoztatót kérjen tőle Németország termelési képességeiről, illetőleg arról, képes-e Németország Ausztria szükségleteit fedezni? Schlittenbauer képviselő a feladott kérdésekre a következőképpen felelt: — Európa gabonaszükséglete ma igen nagy, mivel a Balkán államai és Magyarország kivételével az összes országok, még az egykor oly nagy produktívus Lengyelország is bevételre szorultak. A hatalmas Oroszország is importra szorult és így Európa a balkáni államok feleslegein kívül tengertuli szállítványokra vannak utalva. Ha gazdaságunkat és főleg gyomunkat a külföldtől függetleníteni akarjuk, akkor fel kell vetni, miként Ön is igen helyesen felvetette, azt a kérdést: Képes-e Németország és Ausztria önmagát élelmezni? Erre az a feleletem, hogy igen. Természetesen abban az esetben, ha hasznos befektetéseket eszközölünk mezőgazdaságunkban. Főképpen a helyes trágyázásra kell gondot fordítanunk. Az igaz, hogy Elzász Lotharingiát elvesztettük, azonban Németországban még hatalmas kalium tartalmu földek vannak.

Ausztriának és Németországnak évenként három millió métermázska kaliumra van szüksége. Ezt nemcsak fedezhetjük, hanem ezenkívül még exportálhatunk is. A német kémiaiánk sikerült

eszközökkel igyekezzenek meggyőződésüket megvalósítani. A királykérdés megoldásának kiindulási pontja ma már csak a detronizációs törvény lehet és addig amíg a miniszterelnöki székben ülök, teljes erővel megakadályozok minden puccskísérletet.

A miniszterelnök végül arról beszélt, hogy milyen következménye lett volna, ha a puccs sikerül és megállapítja, hogy a jogszóló hadsereg teljesen készen állt a levonulásra. A Duna-Száva vonalon négy hadosztály állt. A csehek is készen voltak és nekünk három fronton kellett volna harcolnunk. Amit tettem, nem azért tettem, hogy egyik-másik szomszédal jó barátságot kössék, hanem azért, hogy megmentssem az országot azon katasztrófától, amelybe Pallavicini örgróf és barátai könnyelműségükkel döntöttek volna.

Bethlen beszéde után a képviselők a folyosón vitakoztak a beszéd jelentőségéről. A kisgazdák ünnepezték a miniszterelnököt és meglepedéssel hangoztatták, hogy a beszéd nagy szolgálatot tett a szabad királyválasztás elvének. Megállapították, hogy Bethlen azon kijelentése, hogy a királypuccs végleg megpecsételte a Habsburgok sorsát, óriási hatással lesz a magyar közvéleményre és vele, mint jelentős deklarációval foglalkozni fog az egész európai sajtó.

Az ellenzék szerint a beszéd gyenge volt és érveiben szűkölködő. Ezért hallgatták igazalom nélkül.

a trágyázáshoz szükséges többi vegyi kellékeket mesterséges uton előállítani. Így tehát nyugodtan kijelenthetem, hogy Németország és Ausztria teljesen függetleníteni tudják magukat a külföldtől. Véleményem szerint Németországnak nemcsak azért kellene intenzív mezőgazdasági beruházásokat eszközölni, hanem azért is, mert a békeszerződés folytán elvesztette kolóniáit, ahol felesleges ipari termékeit elhelyezhette. Most mezőgazdasági produktumaival kell újra meghódítania a régi piacokat a maga számára és új piacokat szerezni. (sz. p.)

Részülődések a pápaválasztásra

Február 2-án lesz a konklávé.

Róma, jan. 24. (Eredeti távirat). A pápa végrendeletében kérte, hogy holttestét a Szentpéter kriptában Pius és Leo mellé helyezték el. Hétfőn reggel ünnepélyes szertartás kíséretében átszállították a holttestet a Szentpéter templom egyik kápolnájába, ahol a katafalkra kitétték az Oltáriszentséget. A közönség tömegesen látogatja a templomot. A konklávé február 2-ára tüzték ki, a bíborosok bevonulása elsején megtörténik.

Budapest, jan. 24. (Eredeti távirat). Csernoch hercegprímás ma Rómába utazott, ahol részt vesz a pápa temetésén és a pápaválasztó konklávéban.

Róma, jan. 24. (Eredeti távirat). A pápaválasztás előkészületei serényen folynak. A Monte Citorio az azt hiszik, hogy Ratti, akiért igen magas körök dolgoznak, lesz az új pápa. Mellette még Ragonesi, Laurenti és Lafontaine emlegetik komoly jelölteként.

Lemond az osztrák kormány.

Bécs, január 24. (Eredeti távirat) A német-osztrák parlament csütörtökön tárgyalja a lánai egyezményt, amelynek elfogadása után a Schober-kormány benyújtja lemondását.

HIREK.

A Délbácska kiadóhivatala felkéri előfizetőit az előfizetési díjaik sürgős rendezésére, valamint az összes vidéki árusítókat és bizományosokat az elszámolás megejtésére.

Meghívó. Felhívjuk az összes novisadi újságírókat, hogy szerdán, a hó 25-én d. u. 5 órakor jelenjenek meg az Erzsébet szálloda éttermében a „Jugoszláv Újságírók Egyesülete” novisadi szekciójának megalakítása ügyében. Az alakuló bizottság nevében dr. K. Szubotics, a „Dunav” főszerkesztője.

Az üzemi tanácsok felállítására Szlovénországban. Bratislavából jelentett tudósítónk: Kormányrendelet jelent meg az üzemi tanácsok felállítására vonatkozó törvény végrehajtása tárgyában. A rendelet száma Nr. 2. S. d. G. n. V. 1921. december 20. E szerint minden ipari, gazdasági, kereskedelmi és bankvállalatnak, amely harmincnál több alkalmazottat tart, üzemi tanácsot kell felállítania. A második paragrafus szerint külön alkalmazott — üzemi tanácsok is lesznek. A rendelet többi szakasza a választás rendezése és a választott fejelelmi bizottságokra vonatkoznak. E bizottságot Pozsonyban már legközelebb felállítják. Először Dr. Drechsler Róbert táblabíró nevezik ki.

Zita utban Funchal felé. A Havas ügynökség jelentése szerint Zita exkirálynő tegnap Bordeauxba érkezett, ahonnan tovább utazik Madridba.

Ausztriának 6,121.000 lakosa van. Bécsből jelentik: Most jelentek meg az 1920. decemberében és 1921. januárjában megejtett népszámlálás utolsó statisztikai adatai, amelyek nem szólnak még Burgenland népességéről. E szerint Ausztriának 6,131,445 lakója van, ezek közül 2,935,730 férfi és 3,175,715 nő, ami szemben az 1910-iki népszámlálással 203,591 férfival és 197,750 nővel való csökkenést jelent. A csökkenést főképp a születéseknek a háborúban való apadásával magyarázzák. A tíz éven aluli gyermekek száma 314,782-vel kevesbedett. A női lakosság általában gyarapodott, a férfilakosság csak olyan korosztályokban, amelyeket a háborús veszteség nem érintett.

A gráci utlevélkonferencia. Grációl jelentik: Az utóállamok delegátusai, akiket a gráci közlekedési konferenciára küldtek ki, ma tartották meg első ülésüket, melyen az osztrák delegáción kívül a csehszlovák, magyar, lengyel, olasz és jugoszláv megbízottak vettek részt. Lukas Róbert, az osztrák delegáció elnöke üdvözölte a megjelenteket az osztrák kormány nevében. Kijelentette, hogy a konferencia feladata a következő két pontból áll: 1. Rendszabályokat találni az 1920. október 21-én a párisi konferencián az utlevél és vízum ügyekben hozott határozatok biztosítására. 2. Könyvelési módok ezekben a kérdésekben. Lukas ezután azon véleményének adott kifejezést, hogy a konferencia meg fog felelni hivatásának. Ezután megválasztották az egyes országok delegációinak vezetőit a konferencia elnököknek.

A budapesti lisztpanama. Budapestről jelentik a Délbácskanak: Az ismert lisztpanama ügyében előállított egyének lakásán, üzlet és raktáraiiban rengeteg olyan zsák lisztet találtak, amelyen hatósági jelzés volt. Az őrizetbe vettek bevallották, hogy a lisztet részben lánckereskedőktől vették, részben olyanoktól vásárolták, akik a Futurától kapták. A letartóztatott Ciegler József süttőből kiderült, hogy két évvel ezelőtt még zsákhordó volt, s ma háza, üzlete, telke, fuvarozási vállalata, modern lisztszállító üzeme és saját autója van. Eddig negyven előállítás történt. A közel napokban szennyelési letartóztatások várhatók.

A budapesti vasmunkások sztrájkja ma megszűnt. Az összes sztrejkban állott csoportok megkezdték a munkát.

Három a kislány — premiérje csütörtökön lesz. Schubert szerepét Kranjčević ur játsza és Hanica szerepét Lukina kislányszony. Rendező Oszlipović, karmester Trisler. Jegyek előváltathatók a színházi pénztárnál.

A csehszlovák köztársaság kül- és belpolitikai problémái

Dr. Benes miniszterelnök nyilatkozata

Bécs, jan. 24. Prágából jelentik: Benes dr. miniszterelnök kihallgatáson fogadta a Neue Züricher Zeitung tudósítóját, kinek Csehszlovákia politikájának aktuális problémáiról a következő nyilatkozatot tette:

A konszolidáció és pedig egyetemes európai viszonylatban a legfőbb célja a csehszlovák köztársaság külpolitikájának. Ez magára Csehszlovákiára nézve az állam biztonságának a követelményében csúcsosodik ki. Határaink biztonságát minden tekintetben sikerült megővünk a közép-európai politika legutóbbi időszakában. Ennek a biztonságunk legfőbb instrumentuma a kis antant melynek belső összetartása és nagy külpolitikai hatékonysága ismert tény. Ami a szomszédállamokkal szemben követett politikát illeti, úgy örvendezesnek lehet mondani azt a tényt, hogy a német birodalommal a kezdet nehézségét után sikerült gazdasági megegyezésre jutni. Ausztria és Csehszlovákia viszonyát a Heubusch—Masaryk-találkozó még szorosabbra fogja fűzni. Skirmunt lengyel külügyminiszterrel nemcsak egy gazdasági szerződést kötöttünk, hanem megoldottuk mindazon differenciákat, amelyek a két szomszédállam viszonyát hosszabb idő óta zavarták.

Magyarországgal szemben mindent elkövetünk, hogy békés megegyezésre jussunk. Bruck, Marlenbad és Brünn példája megmutatta a világ előtt, hogy messzemenően engedékeny politikát folytatunk. Negyedézer azonban, a Károly-puccs idején Csehszlovákiának erélye-

sebb eszközökhöz kellett folyamodnia. Ez elégtető eredményre is vezetett. Három esztendő óta tartó politikai erőfeszítésünknek megvolt az eredménye, hogy a Habsburg dinasztia hatalmának kötelező határozata alapján trónigényüktől megfosztattak. Ezzel egy örökösön kísértő casus belli tűnt el a közép-európai politikából.

Belpolitikai szempontból főleg a jó közigazgatás követelménye a legégetőbb pont. A kormány reform munkájának e tekintetben 1922. év végéig előre meghatározott programja van. Fontos belső kérdésünk még a földbirtok-reform. Eddigi végrehajtása nem felelt meg várakozásainknak.

Súlyos probléma a nagybirtokok felosztása következtében kenyeretelenné váló 2.300.000 alkalmazott elhelyezése. Reméljük, hogy jövőre elűnik az államháztartás deficitje, amely most még 800 milliót tesz ki.

A nemzetiségi béke helyreállítása szintén fontos előfeltétele a konszolidációnak. Különös figyelmet kell azonban felelni a magyar szlovák és ruszin probléma és a német kérdés között. Az előbbi ugyanis főleg közigazgatási javításával oldható meg. A Hlinka által követelt szlovák autonómiának ezidőszent magában a Szlovénországban sincsenek hívei. A self governmenthez Szlovákiának megfelelő és erre képes emberekre volna szüksége, de ilyenekkel nem rendelkezik.

A jugoszláv politikai helyzet.

A jugoszláv-román katonai konvenció. — Az állami közigazgatás bonyodalmai. — Napidíjak kérdése. — A válság elsimult.

Beograd, január 24. (A Délbácska munkatársától.) Christescu román tábornok, vezérkari főnök négy napi beográdi tartózkodása után misszióját befejezte és hétfőn délután Bukarestba utazott vissza. Románia részéről Christescu tábornok és Jugoszlávia részéről Pasics vezérkari főnök tegnap délelőtt 10 órakor aláírták a jugoszláv-román egyezményt, melynek alapját Pasics és Take Jonsescu között 1921. nyarán folytatott tárgyalások képezték. A katonai egyezmény főképpen defenzív jelleggel bír és azokat a feltételeket foglalja magában, melyek szerint el kellene járni, ha az egyik érdekelt államot megtámadnák. Az egyezmény csupán S. H. S. királyságra és Romániára vonatkozik és abból a többi szövetséges államok kizártnak.

Dragovics Milutin nemzetgyűlési képviselő interpellációt intézett Pasics miniszterelnökhöz, amelyben az állami

közigazgatás bajaira mutat rá és sürgős orvoslásukat követeli. Különösen figyelembe ajánlja az egyes miniszterek hibás ténykedését, a parlamentben mutatkozó nemtörődömséget, a sajtó egy részének téves működését stb. Dragovics sürgős választ ért.

Ujabbán arról esett szó, hogy a törvényhozó testület tagjainak kétszeres napidíjat fizessenek ki, mert egész idejük le van kötve. A radikális klub a fenti javaslat ellen foglalt állást. Hasonlóképpen elutasították azt a javaslatot is, hogy a parlament elnöke a napidíjon kívül még 6000 dinár havi fizetési kapjon. Az elnök csupán a napidíj kétszeresét, vagyis 240 dinárt fog ezentúl kapni.

A külügyi bizottság kérdését, mely miatt majdnem válság tört ki, egyelőre levették a napirendről. Ez alkalommal a demokraták voltak engedékenyek a radikálisokkal szemben.

TŐZSDE

Megint óriási hausse a bécsi tőzsdén

Bécs, jan. 24. (Eredeti távirat). A tőzsdén tegnap olyan áremelkedések voltak, melyek még a legnagyobb novemberi hausse is messze felülmúlták. A tőzsdepalotában napok óta logó katasztrófa délután teljes erővel tört ki. A dol árt tizenötöztizen, a magyar koronát tizenöt és félén és a cseh koronát kétszáz hárman jegyezték. A pánikot a gazdasági és politikai körülmények egyaránt előmozdították. Este már az a hír terjedt el, hogy Zürich már nem hajlandó Béccsel üzletet kötni és hogy a kormány a tőzsdét bezárni szándékozik. A pénzügyminiszternek a valuta-spekuláció ellen hozott törvénye miatt a valutákban óriási hiány tá-

madt, ezért a valutaüzlet a bécsi tőzsdéről jórészt a budapesti és prágai tőzsdékre toldott át és teljesen kiesett az utóállamok érdeklődésének irányítása is a bécsi tőzsde kezéből. A nagy tőzsdehausse természetesen ismét felveri a kereskedelmi árai és először a közszükségleti cikkek árai ugranak nagy mértékben.

Beograd január 24. Frank 610, cseh korona 148, márka 38, — Devizák: — Páris 620, Newyork 77.50, Genf 1540, Milano 337.35, Prága 150, Berlin 37.20, Bécs 0.76, Bukarest 56, Budapest 11.25.

Budapest, jan. 24. Zárlat Napoleon d'or 2725, font 3066, dollár 710—820 frank 5925, Lengyel márka 345—355, Lira 3025, osztrák korona 07, rubel 65, Lei 545—755, sokol 1400—1410 svájci frank 13950 dinar 927—937, Lonpon 3075, Newyork 710—820, Berlin 342.50 352.50 Milano 3120, Páris 5850, Prága

1400—1420 Zürich 14050, Bécs 650, 750
Zagreb 23250, 24250.

Ujvidéki terménytőzsde jan. 24. Bura
bácska 78, 2% Ujvidék környékéről kínálat
1550, kereslet 1540; lekötött üzletek 1540—
1550; szerbiai buza 1500; szerémi buza, Ruma
vidékéről 78, 2% kínálat 1550, kereslet 1530.
— Árpa bácska, Zenta vidékéről 65—66, ki-
nálat 1140, kereslet 1130; szerémi 1120; bá-
nái 66, kínálat 1150. — Tengeri bácska, Uj-
vidék környékéről, kínálat 1165, kereslet 1150;
bánái, Becskerek vidékéről, kínálat 1140, ke-
reslet 1130. — Bab fehér, kínálat 1150. —
Lencse kínálat 4000. — Savanyu káposzta ki-
nálat 830. — Szalma kínálat 270, széna kíná-
lat 700. — Liszt nullás, kínálat 2100, főzislizt
2000, kenyérliszt 1780. — Sertézsír netto, ke-
reslet 7000.

Feladó szerkesztő: **Dr. Szelesk Rössé.**
Kiadóniszékhely: **Póth Ferenc és társai.**

E sajtó szerzője jan. 28-án a Sloboda
nagytermében d. u. 3—6 lg megtartandó

GYERMEK-BÁL.

Rendező: **ROSENBERG HERMANN.**

?

készülnek leggyorsabban és legolcsóbb-
ban mindennemű könyvnyomdai munkák

GUTENBERG

könyvnyomdában Novisád, Szabadság-
tér 1. szám alatt (a rom. katolikus
templommal szemben). — Telefon 98.

**Eladó fajliszta
nyolc hónapos
FARKASKUTYA.**

Szent István-u. 2.

Iparosok, kereskedősegédek

sít. figyelmébe! — Olcsó, jó házi-
koszt kapható február 2-től Bogdán-
ut 33. szám. Abonánsokat kérjük
előre jelentkezni. 2283-1-3

Srbobrán község hajlandó egy ártézi kutat

furatni. A feltételek a községi elő-
járásnál tudhatók meg. Az aján-
latokat 1922. évi február hó 29 ig
kell megküldeni. 2277-1

Szállítási- és fuvarozási vállalat

KRUMESZ P.

Ujvidék Futaki utca 82.
szám alatt. Elváltat hely-
béli és vidéki áru fuvarozá-
sát és áruberaktározást.

Telefon: 270.

Milič Testvérek és Társa Épület és bútorgyár

PETÓFI-UTCA 51—53.

Sürgőny cím: **MILIČ I DRUG, NOVISAD.**

A Vajdaság legjobban felsze-
reit bútorgyára. Modern gép-
üzem. Elsőrangú szakmunka Épü-
letberendezések és bútorok szál-
lítása a legrövidebb idő alatt.

Szolid kiszolgálás. — Ál-
landó butorkiállítás. Meg-
rendelés szerinti tervek.
2222—7—10

**APOLLO
MOZGÓ**

**JANUÁR
25**

Rabszolga-sors.

Dráma 6 felvonásban.

Nézzé meg

az „AMERICAN BAR” januári műsorát!

A sajtó legalkalmasabb slágerei: 4 Faludi,
a kontinens legjobb ugródeszka akrobatái,
Ruth Rec klasszikus táncosnő, Rita Costa
spanyol táncosnő, Eugén Pártos saját szer-
zeményével, Bella Zezé szubrettje, Max
Hofer, a rögtönző humorista, Jules u. Ju-
Bette, akrobatikus táncosnő, The Orig.
Dancig u. Dolls, groteskes mondain kettős,
Elly Gil táncosnő, O. Ig. Tamara légtör-
nász a trapézén, 2 Frank, a Xylophon
mesterei, Eliza & Edmundo, Szerlem a
konyhában, Donzki Koraci orosz ének- és
táncgyűjtés. 1749-9-15

Kezdeté este 9^{1/2} órakor.

Az üzlet átépítése és újonnanberendezése miatt

az összes raktáron lévő női és uridivatárak
január hó végéig **mélyen lezártított**
árakban fognak kiadásra kerülni!

Ugyanott egy üzleti portál, több pultok,
üveg- és keményfalappal és fiókokkal és
egy Wertheim-kassa eladó, olcsó árkban.

Löwinger divatruház, Novisád,
Péter király- (16)- utca 19. szám alatt. 1996-7-10

Bizonyos cikkek,
melyek ezután
tovább nem
tartoznak,
féltárban

Alkalmi vétel
visszatér-
tesséknek is

KRUMESZ PÁL

Szállítási és fuvarozási vállalkozó-

nál Novisád, Futaki-ut 82. szám,
azonnal eladó egy drb. 20 HP-os
villanymotor. 2175

Prva Osiječka tvornica za preradu drva Osijek

Ajánl

Zsir hordókat

bükkfából 6 vasabronccsal, a legjobb minő-
ségben, körülbelül 200 kiló netto ártartalom-
mal. Kapható: 2205—6-12

GERICH ISTVAN-nál Novisádon,

Sándor Régeny-utca 50. sz. — Telefon 166.

Mindenki ott lesz január 28-án (szom-
baton) a „Sloboda” nagytermében
tartandó nagy 2282-1-2

álarcos bál.

Rendező: **ROSENBERG HERMANN.**

Január hó 15-től
teljesen új műsor
az Amerikai Barban

Ház eladás.

Kralja Petra-ut. 20—22. és Vu-
kovič-ut. 14. Bővebb felvilágosítás
2269 3—3 Braća Sremčevićnál az üzletben.

Buziási természetes szénsav

10 kilónként 340.— korona
— árkban kapható —

Bauer Gyula sörnagykereskedő-

nél Novisád. Saját üres tar-
tályok töltésre elfogadtnak. 6-17
1766